

DEPLASAREA FONDURILOR EUROPENE

DIN AGRICULTURĂ DINSPRE CONSUM SPRE

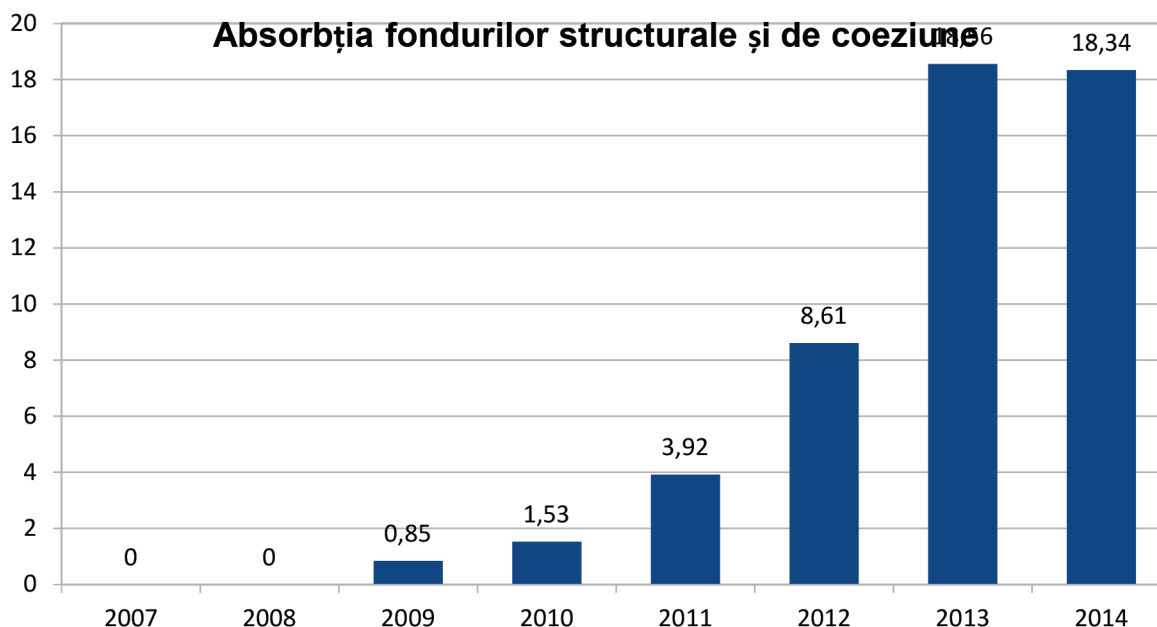
INVESTIȚII PENTRU CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII

Statul poate garanta un mecanism de intermediere bancară pentru a ajuta dezvoltarea fermierilor din România

Rata de absorbție modestă înregistrată în primul exercițiu bugetar european la care a participat România din postura de membru - 2007-2013 - a încetinit iar după un prim salt promițător, semn că nu toate lecțiile necesare au fost învățate¹. Pentru banii alocați

în bugetul 2014-2020, provocarea este dublă: pe de-o parte, ducerea ratei de absorbție cât mai aproape de 100% - iar aici probabil că nu există o soluție unică, universală, care să ducă la rezolvare, dor pași mici și fermi în direcția corectă; pe de altă parte, cheltuirea mult mai eficientă a fondurilor, astfel încât să fie multiplicat efectul în economie - adică următorul pas din momentul în care ținta cantitativă a fost atinsă.

Absorbția fondurilor structurale și de coeziune în fiecare an calendaristic (total 51,81%)

Sursa: Ministerul Fondurilor Europene

¹ "Rata de absorbție curentă a fondurilor europene a ajuns la aproximativ 52%" - Ministerul Fondurilor Europene, disponibil la <http://www.fonduri-ue.ro/comunicare/stiri/2834-rata-de-absorbție-curent-a-fondurilor-europene-a-ajuns-la-aproximativ-52>

Absorbția este aproape de 100%, de exemplu, în cazul banilor alocați prin Politica

Agricolă Comună din motive firești: sistemul de subvenții exista deja, iar banii sunt ușor de cheltuit și justificat. Există însă și un neajuns: felul în care este croită politica agricolă, cu plăți periodice la hectarul cultivat, stimulează în principal cheltuielile curente și face relativ dificile investițiile. Sistemul este excelent pentru fermierii din Franța sau Germania, bine-capitalizați, dar cu nevoie de lichidități, însă foarte prost pentru cei din România - care au nevoie să se dezvolte pentru a ajunge la un nivel competitiv.

Exemplu: Un proprietar a cumpărat pe credit 300 de hectare cu un milion de euro și se așteaptă la o productivitate de 6 tone la hectar. La un preț mediu de 150 de euro pe tonă, el va obține un venit de 270.000 de euro pe an, la care se adaugă subvenția la hectar - încă 60.000 de euro. În varianta vizată de PAC, fermierul va folosi încasările din marfă pentru a plăti lucrările și rata la bancă, iar cele 60.000 de euro le va păstra ca profit. Într-o variantă în care banca intervine din nou, ca intermediar pentru investiții, proprietarul va lua un încă un credit pentru îmbunătățiri funciare - de exemplu jumătate de milion de euro pentru un sistem de irigații. Productivitatea netă (scăzând costurile suplimentare cu irigația) crește la 8 tone la hectar, toți banii încasați din subvenție sunt plătiți băncii timp de 15 ani, dar încasările din vânzarea recoltei cresc la 360.000 de euro pe an - noul profit fiind astfel de 90.000 de euro. Astfel, eficiența directă a subvenției a crescut cu 50%, iar eficiența totală (care după încheierea celor 15 ani intră integral în buzunarul fermierului), crește cu 150%. La rândul său, prin prelevările bugetare suplimentare (luând în calcul constanta generală de aproape o treime din PIB), statul încasează anual - în loc de 20.000 de euro - 50.000 de euro, ceea ce înseamnă echivalentul a peste trei sferturi din subvenția venită de la UE.

La nivel macro, asta înseamnă o capitalizare suplimentară a economiei până la punctul în care valoarea adăugată pe termen mediu și lung poate fi cel puțin dublată, fapt tradus într-o contribuție corespunzătoare

a activităților finanțate la produsul intern brut. Astfel, exclusiv în cazul agriculturii, putem vorbi de un plus de valoare de 5-7 miliarde de euro în orizontul următorilor zece ani, ca rezultat al unei creșteri suplimentare care să adauge an de an câte 0,5% până la 1% la PIB.

Propunem introducerea unui mecanism financiar de finanțare a agriculturii, cu participarea voluntară a băncilor interesate, la care contribuția statului să conste într-un cadru legal și financiar foarte clar.

Concret, ar trebui ca băncile să aibă garanția și suportul statului că își vor recupera împrumuturile și dobânzile pe baza fluxului de numerar asigurat de finanțările UE. În schimb, ele ar trebui să ofere dobânzi preferențiale pentru astfel de plasamente, în virtutea riscului diminuat.

Astfel, agricultorul merge la bancă de unde obține o finanțare substanțială pentru investiția în îmbunătățiri funciare, utilaje, logistică, linii de procesare etc. Banii urmează să îi restituie inclusiv din subvenția la hectar încasată anual, dar preferabil din plus-valoarea rezultată de pe urma investiției. Treaba statului în toată această relație ar fi să-i asigure băncii logistica juridică necesară pentru a fi sigură că își va încasa banii. Avantajele ar fi deci multiple: fermierii sunt astfel co-interesați să își gândească afacerea pe termen lung, pentru stat există un instrument suplimentar de verificare a oportunității subvențiilor, iar pentru bancheri o garanție că își vor lua banii înapoi. Atunci când investițiile se dovedesc inspirate, plus-valoarea în economie și la bugetul de stat este cu mult mai mare față de scenariul în care banii ar fi fost cheltuiți pe loc - pe motorină, semințe sau îngrășăminte. Sistemul este cel mai simplu de aplicat în agricultură, dar poate fi adaptat în aproape toate domeniile unde componenta cheltuielilor curente este relativ mare.